

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Formación profesional e mercado laboral	Código	652606611	
Titulación	5 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Formación e Orientación Laboral			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Perea Vega, Gustavo Ariel	Correo electrónico	gustavo.perea@udc.es	
Profesorado	Perea Vega, Gustavo Ariel	Correo electrónico	gustavo.perea@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como finalidade que o alumnado da especialidade de FOL coñeza a estrutura e organización da formación profesional, comprenda a súa relación co mercado laboral e a súa importancia no desenvolvemento da función orientadora que lle compete. Para isto, traballarase durante toda a materia no desenvolvemento dun caso práctico de orientación laboral no que haberá que ir integrando as aprendizaxes que se van adquirir a través de pequenos traballos realizados na clase e que culminará cunha exposición grupal do caso.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A15	CE-E1)Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A16	(CE-E2)Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.
A17	(CE-E3)Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A18	(CE-E4)Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A29	CE-E15) Coñecer a evolución do mundo laboral, a interacción entre sociedade, traballo e calidade de vida, así como a necesidade de adquirir a formación axeitada para a adaptación apropiada e permanente das distintas profesións (FP).
A31	(CE-P2) Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente
A34	(CE-P5) Coñecer a tipoloxía empresarial correspondente aos sectores produtivos e comprender os sistemas organizativos máis comúns nas empresas (FP)
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Describir as modalidades de formación profesional, a vinculación entre elas, a súa estrutura, o sistema de acceso e as saídas profesionais e aplicar estes coñecementos na proposta de itinerarios formativos.	AP15		
	AP16		
	AP17		
	AP18		
	AP29		
Comprender e utilizar axeitadamemnte a terminoloxía relativa ao mercado laboral e á formación profesional.	AP16		CM7
	AP31		
Deseñar un itinerario de formación incorporando a perspectiva de xénero e a análise do mercado profesional.	AP17		CM4

Buscar, seleccionar e utilizar as fontes de información para elaborar un itinerario de formación.	AP18		CM3
Valorar e comprender a necesidade de incorporar o enfoque de xénero na formación profesional e saber como se pode integrar	AP15 AP16 AP17 AP18 AP29		CM4
Caracterizar a evolución e os trazos actuais do mercado laboral e analizar a súa relación co proceso de precarización laboral e a perda de dereitos laborais	AP15 AP16 AP17 AP18 AP29		CM4
Analizar a tipoloxía e sistemas organitivos empresarias e valorar as súas implicacións para o proxecto profesional.	AP34		CM3 CM4
Utilizar e valorar as tecnoloxías dixitais para a busca, elaboración, presentación e difusión de información e recursos didácticos .			CM3 CM6 CM7
Utilizar e contrastar distintas fontes de información que lle permiten exercer unha cidadanía crítica e formular e valorar solucións orientadas ao ben común	AP17 AP29		CM4
Identificar as necesidades de formación vinculadas ós contidos da materia e ás competencias profesionais da titulación e coñecer recursos e ofertas para a formación.	AP18		CM7

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. A formación profesional ao longo da vida	- Formación profesional inicial e formación profesional para o emprego - As competencias clave - Recoñemento, avaliación e acreditación das cualificacións - A formación profesional no marco das políticas educativas e de emprego. - Institucións e entidades galegas, estatais e europeas do ámbito da formación profesional - A integración do enfoque de xénero na formación profesional
Tema 2. Mercado laboral e políticas de emprego	- Conceptos básicos de referencia - Mercado laboral: concepto e compoñentes - Tendencias na evolución do mercado laboral - Trazos actuais do Mercado Laboral e crise de emprego - Fontes de información sobre o Mercado Laboral - As políticas activas de emprego

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A15 A16 A17 A29 C4 C7	3	20	23
Portafolios do alumno	A16 A17 A18 A31 A34 C3 C4 C7	0	15	15
Estudo de casos	A18 A34 C6	3	16	19
Sesión maxistral	A15 A16 A17 A18 A29 A34 C3 C4 C7	15	0	15
Proba de ensaio	A16 A17 A18 A29 C4 C7	2	6	8

Presentación oral	A18 A31	5	7	12
Atención personalizada		8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	O alumnado usará fontes documentais bibliográficas e webgráficas para profundizar nas temáticas expostas nas sesións maxístrais, na realización dos estudos de casos, o portafolio e a presentación oral. As webs institucionais son unha parte importante das fontes documentais que se van utilizar.
Portafolios do alumno	O alumnado elaborará un informe sobre as aprendizaxes adquiridas e a súa vinculación coa función docente e orientadora do profesorado da especialidade de FOL. Incorporará ademais os traballos desenvolvidos na aula
Estudo de casos	O alumnado elaborará un itinerario formativo e laboral basándose nun caso práctico, no que terá que incorporar as aprendizaxes adquiridas ao longo dos exercicios realizados na clase, entre os que se atopana a perspectiva de xénero e o estudo do mercado laboral
Sesión maxistral	O profesor exporá dunha maneira sintética e con distinto nivel de profundidade os contidos que se abordan na materia.
Proba de ensaio	Consta dunha única pregunta na que o alumando ten que sintetizar e relacionar os contidos abordados coa función orientadora do profesorado de FOL
Presentación oral	O alumnado realizará presentacións orais do estudo de caso para desenvolver a competencia de falar en público e a capacidade de organización e síntese da información.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	A atención personalizada está vinculada, principalmente, ós estudos de casos. A súa finalidade é facer un seguimento do traballo do alumnado e proporcionar as orientacións necesarias para a súa realización, poñendo en xogo unha avaliación procesual e formativa. O alumnado con matrícula a tempo parcial con dispensa académica terá unha atención personalizada vinculada a modalidade de avaliación específica que se describe no apartado de avaliación.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A18 A34 C6	O alumnado elaborará un itinerario formativo e laboral basándose nun caso práctico, no que terá que incorporar as aprendizaxes adquiridas ao longo dos exercicios realizados na clase, entre os que se atopana a perspectiva de xénero e o estudo do mercado laboral	40
Portafolios do alumno	A16 A17 A18 A31 A34 C3 C4 C7	O portafolio estará formado polos traballos realizados na clase e que están relacionados co estudo de caso, así como un informe final das aprendizaxes adquiridas no que se reflectirá: Aprendizaxes adquiridas na materia (que sabía /que aprendín/ en que seguir formándome); Relación/vinculación das aprendizaxes realizadas coas distintas materias cursadas no máster; Aspectos da materia para observar no Practicum; Reflexións sobre o traballo en grupo (estudo de caso) e aprendizaxes realizadas, avaliando o funcionamento do grupo e aos seus participantes; Reflexións sobre a materia e aspectos a mellorar	40
Proba de ensaio	A16 A17 A18 A29 C4 C7	O alumnado desenvolverá un ensaio a partir dunha pregunta realizada	20

Observacións avaliación

ASISTENCIA A asistencia ás sesións presenciais é obrigatoria.

O alumnado con asistencia regular, que non acuda a unha clase na que se realice algunha actividade, terá que facela individualmente e entregala no prazo indicado.

O alumnado que non asistan ó 80% das horas de clase e/ou non presenta as tres tarefas de avaliación terá unha cualificación de non presentado na primeira oportunidade. Na segunda oportunidade, en xullo, deberán de presentar as actividades de avaliación non superadas.

As persoas con matrícula a tempo parcial e con dispensa académica poderán acollerse á unha modalidade de avaliación específica. Para isto, antes do inicio da materia, terán que solicitar unha titoría para establecer o proceso de supervisión das tarefas. As actividades de avaliación son as mesmas que para o resto do alumnado, coa condición de que as actividades grupais serán individuais.

REQUIRIMENTOS PARA APROBAR A MATERIA

A cualificación final será o resultado das puntuación obtidas nas tres actividades de avaliación: 1)Portafolio do alumnado (4 puntos); 2) Estudo de casos (3 puntos); 3) Proba de ensaio (3 puntos). Para superar a materia é indispensable obter a metade da cualificación en cada unha das tres actividades.

INTEGRIDADE ACADÉMICA

PLAXIO: O plaxio en calquera das actividades realizadas durante a materia, incluído o portafolio, será, atendendo ó que se establece na normativa sobre avaliación da UDC, motivo de suspenso.

FALSIFICACIÓN DUNHA SINATURA: Asinar na folla de asistencia por un/unha compañeira ou compañeiro ausente será penalizado coa perda de avaliación continua.

Fontes de información

Bibliografía básica

BIBLIOGRAFÍA Echeverría, B. (Coord) (2008). Orientación profesional. Barcelona: Editorial UOC Gallego Bono, J. R. y Náchter Escriche, J. M. (2001). Elementos básicos de economía: un enfoque institucional. Valencia: Tirant lo Blanch Bernard García, Roberto (2014). Guía de financiación europea. Programas Sociales 2014-2020. Madrid: Plataforma de ONG de Acción Social Homs, O (2008). La formación profesional en España. Hacia la sociedad del conocimiento. Barcelona: Fundación ?La Caixa?. Sánchez García, M. F. (2004). Las exigencias de adaptación al mundo laboral. En Orientación laboral. Para la diversidad y el cambio.. Madrid: Sanz Torres Navarro, V. Torres, J. e Garzón, A. (2011). Hay alternativas. Propuestas para crear empleo y bienestar social en España.. Madrid: Editorial Sequitur Castillo, J. J. (2009). La soledad del trabajador globalizado. Memoria, presente y futuro.. Madrid: Editorial Catarata García, J. A e Saban, C (coords) (2008). Un nuevo modelo de formación para el S XXI. La enseñanza basada en competencias. Barcelona: Editorial Davinci Vence, X. (2011). Crise e radicalización neoliberal. As alternativas silenciadas. Santiago: Editorial Laiovento Ruiz Viñals, C. (Coord) ((2006)). Políticas sociolaborales. Un enfoque pluridisciplinar.. Barcelona: Editorial UOC Garzón, A.; Torres, J. e Navarro, V. (2012). Lo que España necesita. Bilbao: Editorial Deusto Bastida, A. (2001) La inserción sociolaboral. Reflexiones sobre la práctica. Madrid, Popular. Carmona, G. (2001). El plan personal para la inserción socio-laboral: teoría y práctica en la empresa para la inserción laboral. Huelva, Universidad de Huelva Casal, J. (2000). ?Modalidades de transición profesional y precarización del empleo?, en Cachón, L. (ed.). La inserción profesional. Alzira, Germania, pp. 151-180 GALLART, M.A. (2002). Educación y trabajo. Montevideo, Cinterfor. MARHUENDA, F. (coord.) (2006). La cualificación profesional básica: competencias para la inclusión sociolaboral de jóvenes. Revista de Educación, nº 341. Navarro, V. Torres, J. e Garzón, A. (2011). Hay alternativas. Propuestas para crear empleo y bienestar social en España.. Madrid: Editorial Sequitur Castillo, J. J. (2009). La soledad del trabajador globalizado. Memoria, presente y futuro.. Madrid: Editorial Catarata García, J. A e Saban, C (coords) (2008). Un nuevo modelo de formación para el S XXI. La enseñanza basada en competencias. Barcelona: Editorial Davinci Vence, X. (2011). Crise e radicalización neoliberal. As alternativas silenciadas. Santiago: Editorial Laiovento Ruiz Viñals, C. (Coord) ((2006)). Políticas sociolaborales. Un enfoque pluridisciplinar.. Barcelona: Editorial UOC Garzón, A.; Torres, J. e Navarro, V. (2012). Lo que España necesita. Bilbao: Editorial Deusto WEBGRAFIA Cedefop (2015). Cedefop. Recuperado o 02/07/2018 desde www.cedefop.europa.eu Eures (2015). Eures. Recuperado o 02/07/2018 desde <https://ec.europa.eu/eures/public/es/homepage> Eurydice (2015). Eurydice. Recuperado o 02/07/2018 desde http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php & nbsp; Fundación Tripartita (2015). Fundación Tripartita. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://www.fundaciontripartita.org/> & nbsp; & nbsp; Ministerio de Educación, cultura y deporte (2015). Instituto Nacional de las Cualificaciones. Recuperado o 02/07/2018 desde http://www.mecd.gob.es/educa/incual/ice_incual.html Ministerio de Educación, cultura y deporte (2015). TodoFP. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://www.todoFP.es/> Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (2015). Servicio Español para la Internacionalización de la Educación. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://www.oapee.es/oapee/intro.html> Servicio Público de Empleo Estatal (2015). Servicio Público de Empleo Estatal. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://www.sepe.es/> Xunta de Galicia (2015). Consellería de Educación. Formación Profesional. Recuperado o 02/07/2018 desde www.edu.xunta.es/ Xunta de Galicia (2015). Consellería de Traballo e Benestar. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://traballo.xunta.es/> Xunta de Galicia (2015). Instituto Galego das Cualificacións. Recuperado o 02/07/2018 desde & nbsp; <http://emprego.xunta.es/cualificacions/> Xunta de Galicia (2015). Observatorio ocupacional. Recuperado o 02/07/2018 desde & nbsp; <http://traballo.xunta.es/observatorio-ocupacional/> Xunta de Galicia (2015). Servizo Público de Emprego de Galicia. Recuperado o 02/07/2018 desde <http://emprego.xunta.es/cmspro/contido> LEXISLACIÓN LEY 56/2003, de 16 de diciembre, de Empleo (BOE del 17 de diciembre de 2003). Orden ESS/1897/2013, de 10 de octubre, por la que se desarrolla el Real Decreto 34/2008, de 18 de enero, por el que se regulan los certificados de profesionalidad y los reales decretos por los que se establecen certificados de profesionalidad dictados en su aplicación. (BOE del 17 de octubre de 2013). REAL DECRETO 1128/2003, de 5 de septiembre, por el que se regula la Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales. (BOE del 17 de septiembre de 2003). REAL DECRETO 1146/2011, de 29 de julio, por el que se modifica el Real Decreto 1631/2006, de 29 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas correspondientes a la Educación Secundaria Obligatoria, así como los Reales Decretos 1834/2008, de 8 de noviembre, y 860/2010, de 2 de julio, afectados por estas modificaciones. (BOE del 30 de julio de 2011). REAL DECRETO 1147/2011, de 29 de julio, por el que se establece la ordenación general de la formación profesional del

sistema educativo. (BOE del 30 de julio de 2011).REAL DECRETO 1224/2009, de 17 de julio, de reconocimiento de las competencias profesionales adquiridas por experiencia laboral. (BOE del 25 de agosto de 2009).REAL DECRETO 1538/2006, de 15 de diciembre, por el que se establece la ordenación general de la formación profesional del sistema educativo (BOE del 3 de enero de 2007).REAL DECRETO 1558/2005, de 23 de diciembre, por el que se regulan los requisitos básicos de los Centros integrados de Formación Profesional (BOE del 30 de diciembre de 2005). Corrección de errores (BOE del 24 de enero de 2006).REAL DECRETO 229/2008, de 15 de febrero, por el que se regulan los Centros de Referencia NacionalREAL DECRETO 34/2008, de 18 de enero, por el que se regulan los certificados de profesionalidad (BOE del 31 de enero de 2008).REAL DECRETO 395/2007, de 23 de marzo, por el que se regula el subsistema de formación profesional para el empleo (BOE del 11 de abril de 2007).REAL DECRETO 751/2014, de 5 de septiembre, por el que se aprueba la Estrategia Española de Activación para el Empleo 2014-2016.LEY 5/2002, de 19 de junio, de las cualificaciones y de la formación profesionalLEY ORGÁNICA 5/2002, de 19 de junio de las Cualificaciones y de la Formación Profesional (BOE del 20 de junio de 2002).LEY ORGÁNICA 2/2006, de 3 de mayo, de educación (BOE del 4 de mayo de 2006).LEI 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres de Galicia.REAL DECRETO-LEY 10/2011, de 26 de agosto, de medidas urgentes para la promoción del empleo de los jóvenes, el fomento de la estabilidad en el empleo y el mantenimiento del programa de recualificación profesional de las personas que agoten su protección por desempleo. (BOE del 30 de agosto de 2011).LEY ORGÁNICA 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa. (BOE del 10 de diciembre de 2013).

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, non utilizar plásticos, escoller a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e evitar impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías